

Az elejtéstől számítva $\sqrt{2h/g}$ idő telik el az első pattanásig. Ütközéskor a golyó elveszti mechanikai energiájának $(1 - y)$ -szorosát. (Ezt az $(1 - y)$ -t akarjuk meghatározni.) Az eredeti energiának csak y -szorosa marad meg, s ezért a golyó $y \cdot h$ magasságra fog emelkedni. A következő ütközésig eltelt idő tehát $2\sqrt{2hy/g}$. Most is az fog történni, hogy az előző magasság y -szorosára, tehát $y^2 \cdot h$ -ra emelkedik a golyó. Az eltelt idő $2\sqrt{2hy^2/g}$, az előző, $\sqrt{y}$ -szorosa. A pattanás végtelen sokszor megismétlődik, s a két földetérés között eltelt idő mindig $\sqrt{y}$ -szor lesz kisebb (definíció szerint $y < 1$). Az egész jelenség t ideig tart, tehát

$$\sqrt{\frac{2h}{g}} + 2\sqrt{\frac{2hy}{g}} + 2\sqrt{\frac{2hy^2}{g}} + 2\sqrt{\frac{2hy^3}{g}} + \dots = t.$$

(Ez az egyenlet azt fejezi ki, hogy végtelen sok pattanás teljes ideje véges, ugyanis az emelkedési magasság és így a két pattanás között eltelt idő nagyon gyorsan csökken.)

Átrendezve:

$$2\sqrt{\frac{2h}{g}}\sqrt{y}(1 + \sqrt{y} + \sqrt{y^2} + \dots) = t - \sqrt{\frac{2h}{g}}.$$

A zárójelen belül mértani sor áll. $y < 1$, ezért a sor összege véges: $\frac{1}{1 - \sqrt{y}}$.

$\sqrt{y}$ -ra megoldva:

$$\sqrt{y} = \frac{t - \sqrt{\frac{2h}{g}}}{t + \sqrt{\frac{2h}{g}}}.$$

Az adatokat behelyettesítve $\sqrt{y} = 4/5$, vagyis $y = 0,64$. Egy pattanáskor az energia $1 - y = 0,36$ -szorosa, tehát 36 %-a alakul át nem mechanikai energiává.

Szabó András (Miskolc, 2. sz. Ipari Szakközépisk., II. o. t.)